

IBN RUSHD
STUDIEFÖRBUND

ÅRSBERÄTTELSE

2021

Innehåll

Förord	4
Ibn Rushd – folkbildning med fokus på mångfald, rättigheter och livsåskådning	5
Ibn Rushds uppdrag	5
Ibn Rushd och folkbildningen	6
Vår värdegrund	6
Vi vill vara ett modigt studieförbund	9
Folkbildningsrådet avslutar särskild uppföljning om åtgärdsplan	10
Haffla demokrati - unga utforskar yttrandefrihet i Tik-tok-tävling	13
Digital utställning: nyanlända om demokrati	15
Banati – forum för jämställdhet	16
Digital ramadan	16
Nya stadgar för Ibn Rushd	18
Kvalitetsarbete	19
Verksamheten i siffror	22
Verksamhetsområden och verksamhetsformer	23
Ämne	25
Samarbeten	26
Deltagare	27
Uppdragsverksamhet	28
Ekonomisk sammanställning	29

Förord

Den svenska demokratin firade hundraårsjubileum under 2021. Det har firats på många sätt, och vi som studieförbund har bland annat uppmärksammat jubileet genom medverkan i initiativet Vi måste prata, där folkbildningssektorn bidragit till samtal och forum som kan vitalisera demokratin.

Att demokratin firat 100 år betyder inte att demokratin varit "färdig" i hundra år, eller att den kan sägas vara fulländad ens i dag. Vi firar att det är 100 år sedan beslutet att införa allmän och lika rösträtt. Men en demokrati värd namnet är långt mycket mer än rösträtt och parlamentarisk demokrati. De värden och rättigheter som slås fast i den svenska grundlagen är värda att försvara varje dag, och måste försvaras och bevakas för att inte vattnas ur eller vridas ur händerna på oss.

När denna inledning skrivs våren 2022 har Ryssland invaderat Ukraina i ett anfallskrig, och den

fred vi i Sverige länge tagit för självklar är starkt hotad. Låt oss värna det vi försvarar, och mota bort auktoritära krafter både inom och utanför landet. Sverige ska vara samhälle med rättssäkerhet för alla, och med lika möjligheter och rättigheter, för alla. Där alla har rätt att vara sig själv och rätt att vara annorlunda. Inte bara i teorin utan också i praktiken. Det är värt att stå upp för och kämpa för. Ibn Rushd arbetar varje dag för en fördjupad och mer fullständig demokrati bland annat genom att skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen.

Året 2021 innebar både utmaningar och utvecklingsmöjligheter för Ibn Rushd. Vi har också stärkts av nya samarbeten och fler allierade som fått upp ögonen för det viktiga arbete som vi gör. Vi fortsätter verka för ökad demokrati och bildning på lika villkor.

Zana Muhammad, förbundsordförande

Alve Högman, förbundschef

Ibn Rushd

– folkbildning med fokus på mångfald, rättigheter och livsåskådning

Under 2021 anordnade Ibn Rushd totalt över 140 000 folkbildningstimmar i form av studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet, samt över 750 kulturprogram. Statistiken representerar utveckling, engagemang och mänskliga möten som under 2021 till ovanligt stor del skett på distans på grund av covid-pandemin. Vi kan stolt konstatera att vi når ut till grupper som många andra har svårt att nå, såsom nyanlända, personer med kort utbildningsbakgrund och boende i socioekonomiskt missgynnade områden. På så vis är Ibn Rushd med och bygger ett mer inkluderande samhälle.

DET FINNS TIO SVENSKA STUDIEFÖRBUND som får pengar från stat, kommun och regioner för att bedriva folkbildning. Ett av dem är Ibn Rushd. Vi är fortfarande ett ungt studieförbund – 2021 hade vi funnits som ett självständigt och statsbidragsberättigat studieförbund i tretton år.

Ibn Rushds uppdrag tar avstamp i en vision om att muslimer ska vara en självklar del av Sverige. Liksom de flesta andra studieförbund grundades vi av folkrörelseorganisationer, i vårt fall ett antal muslimska sådana. De återfinns i dag bland våra medlemsorganisationer.

Ibn Rushds uppdrag är att:

- Stärka och utveckla demokratin inom den muslimska folkrörelsen och bidra till att fullborda den svenska demokratin genom delaktighet, organisering och påverkan.
- Med folkbildning som verktyg göra det möjligt för människor att enskilt och i grupp utvecklas, stärkas i sin identitet och engagera sig i samhällsutvecklingen.
- Skapa större förståelse, respekt och tolerans människor emellan genom kultur- och kunskapsinsatser.

Illustration: Madelen Lindgren, MADEbyLEN

Ibn Rushd och folkbildningen

Grunden för folkbildningen är att den är fri och frivillig. Studieförbunden och folkhögskolorna gör det möjligt att mötas på ett helt annat sätt än i exempelvis skolsystemet. På egna villkor kommer människor samman för att lära sig mer, utvecklas och stärka sina möjligheter att påverka – både det egna livet och samhället.

Förutom att folkbildningen ska vara fri och frivillig gäller att den ska vara deltagarstyrd, läroplans- och betygsfri, ideologiskt och/eller innehållsmässigt profilerad, mångsidig, flexibel och riksomfattande. Studieförbundens folkbildning har tre olika former: studiecirkel, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet. Den sistnämnda verksamhetsformen kan till exempel utgöras av prova på-dagar och helgkurser.

Staten har fyra övergripande syften med sitt stöd till folkbildningen:

- *Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.*
- *Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.*
- *Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället.*
- *Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.*

All verksamhet hos Ibn Rushd förhåller sig till dessa syften. För oss är det särskilt viktigt att nå ut till människor och grupper som saknar en lång tradition och erfarenhet av organisering i Sverige. Genom vår unika profil och vår förmåga att nå inte minst marginaliserade

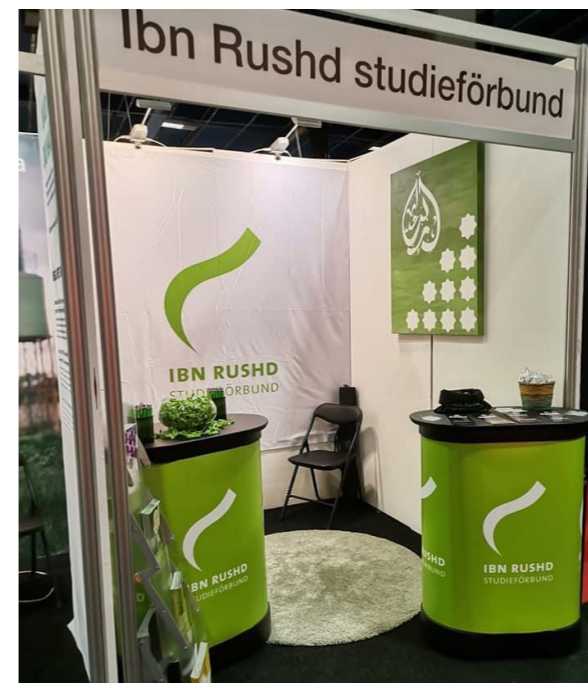
grupper är vi med och skapar ett inkluderande samhälle.

Vår värdegrund

Ibn Rushds värdegrund sammanfattas av våra fyra kärnvärden: **möte, reflektion, stolthet och förändring.**

MÖTE är helt centralt i folkbildningen och har en stark tradition i den muslimska religionen och kulturen. Mötet mellan människor har ett egenvärde vid alla våra aktiviteter. I mötet kan nyfikenhet skapas, fördomar förebyggas och rättigheter säkras. Därför ska dialog och erfarenhetsutbyte alltid uppmuntras. I vår verksamhet ska det finnas möjlighet att mötas över religionsgränser, kulturella skillnader och språkliga barriärer.

Illustration: Madelen Lindgren, MADEbyLEN

REFLEKTION ska alla i vår verksamhet ha tid till. Det måste alltid finnas utrymme för de kritiska frågorna, det existentiella tänkandet, dialogen med andra och det egna växandet. För att delta i våra verksamheter ska man exempelvis inte behöva praktisera islam på ett visst sätt, ha en viss akademisk utbildning eller en viss mängd arbetslivserfarenhet. Grunden för vår folkbildningsverksamhet ska vara den egna utvecklingen som sker genom reflektion, oberoende av vem man är.

STOLTHET över sig själv och den identitet man har, över Ibn Rushd och vår verksamhet ska alla kunna känna. Vi strävar mot ett samhälle där det är möjligt att vara stolt över att vara svensk och muslim. Vi arbetar för att stärka den svensk-muslimska identiteten och prioriterar verksamhet som stärker den muslimska gruppens egenmakt och stolthet.

FÖRÄNDRING är centralt för folkbildning vare sig det sker på individnivå eller på samhällsnivå. När vi ser negativa tendenser eller fenomen omkring oss strävar vi efter en förändring. Förändring kan vara större förståelse mellan muslimer och icke-muslimer, stärkta rättigheter för utsatta minoriteter eller att motverka alkoholnormen. Förändring kan också innebära att en individ får större kunskaper, blir mer engagerad eller rik på nya erfarenheter. Vi ska aldrig vara rädda

för att påtala behovet av förändring eller för att vara obekväma. Vår verksamhet ska alltid kunna påvisa förändring.

IBN RUSHD TROR PÅ ETT DEMOKRATISKT SAMHÄLLE SOM VÄRNAR RÄTTIGHETER, BEJAKAR MÅNGFALD OCH SKAPAR FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR MEDBORGARNAS OCH CIVILSAMHÄLLETS ENGAGEMANG. VÅR GRUNDSYN KAN DELAS IN I FÖLJANDE OMRÅDEN:

Tro

Ibn Rushd tror på ett samhälle där var och en har rätt och möjlighet att utveckla sin tro, stärkas i sin religiösa identitet och få kunskap om andras tro. Ibn Rushd verkar utifrån de muslimska värderingarna som syftar till att sprida rättvisa, uttrycka solidaritet, säkra människans frihet, bejaka mångfalden, förorda rådgivning och förespråka möten. Ibn Rushd motsätter sig alla former av extrema yttringar, våld och förtryck.

”Alla människor ska ha samma värde och rättigheter oberoende av vem man är, hur man ser ut eller vad man tror på.”

Samhälle

Ibn Rushd tror på ett samhälle som präglas av mångfald, rättvisa och frihet. Ibn Rushd värnar det demokratiska samhället och kämpar för att alla människor ska ha samma värde och rättigheter oberoende av vem man är, hur man ser ut och vad man tror på. Ibn Rushd motverkar alla former av rasism, ojämlikhet och diskriminering.

Miljö och hälsa

Ibn Rushd tror på ett samhälle som förvaltar jordens resurser hållbart och miljövänligt. Ibn Rushd jobbar för en medveten livsstil som ligger bortom det materialistiska och individualistiska. Ibn Rushd vill kämpa för

ett bättre klimat, en starkare folkhälsa och en större miljömedvetenhet.

Bildning och kultur

Ibn Rushd tror på ett samhälle där den fria bildningen och kulturen ges utrymme att stärka identiteter, uttrycka budskap, utveckla individer och öka kunskapsnivån. Ibn Rushd arbetar för allas rätt till deltagande i och inflytande över kulturlivet. Ibn Rushd vill stimulera de kulturinitiativ som är progressiva och respektfulla samt leder till bildning och nyfikenhet. Ibn Rushd motsetter sig yttringar som är hetsande, kränkande eller hatfyllda.

Så ser organisationen ut

Ibn Rushd är indelat i sex distrikt som täcker hela Sverige. Varje distrikt har en distriktsstyrelse. Förbundskansliet ligger i Solna.

I dagsläget har vi 9 bemannade kontor.

Förbundsstämma

Förbundsstämman är Ibn Rushds högsta beslutande organ och hålls varje år. Under förbundsstämman samlas ombud för våra nationella medlemsorganisationer och våra distriktsstyrelser för att bland annat besluta om mål och rambudget för verksamheten. 2021 års förbundsstämma hölls digitalt via Zoom den 12 juni. Val till förbundsstyrelsen sker vartannat år och 2021 valdes förbundsstyrelse för en ny mandatperiod.

Förbundsstyrelsen

Den övergripande löpande styrningen av förbundet ansvarar Ibn Rushds förbundsstyrelse för. Förbundsstyrelsen består av Zana Muhammad, Zainab Marrakchi, Anna Waara, Tarek Mourad, Nagwa Elmohr, Nikki Noshiravan samt Mohamed Tamsamani. Två ledamöter har frånträtt uppdraget sedan förbundsstämman, och ersatts av suppleanter. Förbundsstyrelsen har ett arbetsutskott bestående av ordförande, vice ordförande och kassör. Förbundsrektor och organisationssekreteraren är adjungerade. Utskottet bereder och följer upp styrelsens ärenden.

Medlemsorganisationer

I dagsläget har Ibn Rushd 5 medlemsorganisationer på nationell nivå: Eritreanskt Kulturforum, Förenade Islamiska Föreningar i Sverige, Islamiska förbundet i Sverige, Islamiska shiasamfundet i Sverige och Islamic Relief.

Målsättningar för Ibn Rushds verksamhet 2021:

1 Stärka den svenskmuslimska folkrörelsen

Ibn Rushd vill vara det självklara studieförbundet för muslimskprofilerade föreningar i Sverige. Vi arbetar med att stärka den svenskmuslimska identiteten hos många av våra deltagare och hjälper dem samtidigt i deras demokratiska folkrörelseorganisering. Vi jobbar också med att sprida kunskap om islam och muslimer till allmänheten och kämpar aktivt mot den rasism, diskriminering och de hatbrott som kan drabba muslimer i Sverige.

2 Vara en aktiv resurs i samhällsutvecklingen

Ibn Rushd vill vara en aktiv och relevant resurs i framkanten av samhällsutvecklingen. Vi vill utveckla idéer, initiera debatter och bredda den ofta skeva historiskskrivningen. Ibn Rushd vill också ta ansvar och bidra i lösningen av de stora ödesfrågorna som samhället står inför.

3 Vara en tillgänglig och stabil organisation

Ibn Rushd vill vara en stark och tillgänglig organisation som når nya målgrupper och finns nära den lokala verksamheten. Vi vill ha en god utveckling av vår verksamhet som bygger på en kvalitativ och stabil grund. Vi vill också vara en attraktiv arbetsplats med kompetenta och nöjda medarbetare.

”Vi vill vara ett modigt studieförbund”

Om 2020 präglades av krisläge, restriktioner och behov av snabb omställning när covidpandemin lamslog världen, blev pandemins andra år mer ett år av väntan, försiktig optimism och bakslag. Många föreningar som Ibn Rushd samarbetar med samverkade med myndigheter för att sprida information om vaccinering, men föreningslivet i stort gick på sparlåga på många sätt. Ett år satt på undantag.

När förbundschef Alve Högman ser tillbaka på 2021 är det med delvis blandade känslor.

- Det har varit ett år där pandemin och restriktionerna på grund av pandemin har påverkat mycket. Under stora delar av året har vi inte kunnat ha fysisk verksamhet som tidigare. Det har också varit en utmaning att hantera starta-och-stopp-igen-situationen som blev under året på grund av omicron-varianten och den stora våg av smittspridning som den orsakade under årets

sista månader. De föreningar som äntligen hade kunnat starta studiecirkel med fysiska träffar fick stoppa dessa igen.

- Samtidigt har vi använt tiden väl och vågat fatta modiga beslut som rustar organisationen för framtiden. Vi har tagit oss ur en lite för stor kostym sett till fasta kostnader och gjort organisationsförändringar på både förbunds- och i distrikten som gör oss redo att växa på ett hållbart sätt. Det krävs ett ledarskap med tydlig riktning för att driva den här typen av processer, och jag är glad att vi nu kan blicka framåt och göra riktade satsningar. Vi vill vara ett modigt studieförbund och stå upp för rätten till folkbildning och för demokrati. Det är inte alltid lätt, men alltid viktigt och meningsfullt.

Alve Högman menar att det finns fortsatta utmaningar för svenskt civilsamhälle.

- Vi har fortfarande inte sett de fulla konsekvenserna av covidpandemin på svenskt föreningsliv. Kommer vissa föreningar eller till och med vissa typer av föreningar att återfå den verksamhet de hade innan pandemin? Det återstår att se. Den frågan påverkar oss och några andra studieförbund som ofta samarbetar med föreningar.

Minskat föreningsliv får också konsekvenser för samhället i stort på flera nivåer.

- Vi vet från forskning och erfarenhet att mötesplatser och sociala sammanhang är viktiga för hälsan, och för exempelvis nyanlända är det viktiga källor till information och sammanhang. Sociala sammanhang är också viktiga för att motverka antidemokratiska strömningar, som göds av isolering och ofta sker i det dolda. Folkbildning där människor möts och pratar med varandra har en viktig funktion på flera sätt, och jag hoppas skadorna från pandemin på folkbildning och demokrati inte blir för stora. Oavsett, kommer både jag och Ibn Rushd att fortsätta arbetet för att stärka demokratin genom folkbildning.

Folkbildningsrådets generalsekreterare:

”Ibn Rushd kunde visa att de agerat och skärpt sina rutiner”

Folkbildningsrådets studie om Ibn Rushd, framtagen av Erik Amnå, publicerades 2019 och är hittills den enda studien av ett svenskt studieförbund utifrån demokratisyfte och demokrativillkor.

Folkbildningsrådet tog initiativ till studien När tilliten provas efter en tid av många frågor och ifrågasättanden av Ibn Rushds rätt till del av folkbildningslagen. Studien var ett sätt för Folkbildningsrådet att se om det fanns saklig grund för att ifrågasätta bidragen till Ibn Rushd, och få mer kunskap om hur ett studieförbund som Ibn Rushd arbetar med demokratisyftet. Ibn Rushd välkomnade studien och hade även bett om att bli granskade.

- Att göra inget var inget alternativ för oss. Vi beställde studien för att få mer kunskap och belysa de här frågorna. Det är också bra, nödvändigt, för folkbildningsorganisationer att ta in externa perspektiv. Den som kommer utifrån ser saker på ett annat sätt, och det kan göra att organisationen upptäcker utvecklingsbehov, säger Maria Graner, Folkbildningsrådets generalsekreterare.

Folkbildningsrådet fann inte anledning att ifrågasätta eller ompröva Ibn Rushds rätt till bidrag utifrån vad studien visade och konstaterade att Ibn Rushd fyller en viktig roll i samhället.

- Vi kunde konstatera att det inte fanns brott mot bidragsvillkoren. Där det funnits problem, exempelvis

”Folkbildningsrådet konstaterar att arbetet med åtgärdsplanen fortskrider. Folkbildningsrådet konstaterar dessutom att det är ett ambitiöst och angeläget arbete som genomförs.”

talare som med problematiska åsikter, kunde Ibn Rushd visa att de agerat, och även skärpt sina rutiner, säger Maria Graner.

Rapporten resulterade dock i flera viktiga iakttagelser av Ibn Rushd internt som organisation och som aktör i samhället. Med utgångspunkt i studiens iakttagelser tog Folkbildningsrådet i september samma år beslut om att begära in en åtgärdsplan från Ibn Rushd. Åtgärdsplanen har sedan dess använts som ett viktigt styrdokument och verktyg för att organisationens utvecklingsarbete.

I åtgärdsplanen hittas bland annat ett förstärkt jämställdhetsarbete, nya demokratiseringar och exempelvis satsningar både inåt och utåt i rörelsen på en mer proaktiv och tillgänglig organisation utifrån alla diskrimineringsgrunderna.

Folkbildningsrådet har under tiden följt Ibn Rushds utvecklingsarbete i särskild uppföljning. Den 13 december 2021 beslutade Folkbildningsrådet att avsluta den särskilda uppföljningen av åtgärdsplanen. Förbundets utvecklingsarbete kommer fortsättningsvis att följas inom ramen för ordinarie uppföljning. I beslutet skrev Folkbildningsrådet:

”Folkbildningsrådet konstaterar att arbetet med åtgärdsplanen fortskrider. Folkbildningsrådet konstaterar dessutom att det är ett ambitiöst och angeläget arbete som genomförs.”

Fotograf: Studio Emma Svensson

Med detta avslutas alltså den särskilda uppföljningen av åtgärdsplanen.

- Vi är mycket glada att vi nu kan fortsätta med vårt arbete ännu starkare. Många har väntat på det här. Folkbildningen ska vara modig och öppen för alla. Åtgärdsplanen har gjort Ibn Rushd ännu mer redo för framtidens utmaningar., säger Alve Högman, förbundschef på Ibn Rushd.

Folkbildningsrådets beslut betyder dock inte att arbetet med åtgärdsplanen inom Ibn Rushd avslutas. Åtgärdsplanen har varit ett verktyg för organisationens utveckling och arbetet med planen fortsätter.

Folkbildningsrådets generalsekreterare Maria Graner ser särskilt fram mot arbetet med att utveckla yrkesrollen för de medarbetare som arbetar närmast cirkelledare och föreningar.

- Det arbetet har fått skjutas upp på grund av pandemin men ska bli spännande att följa. Vad innebär den rollen och hur kan den utvecklas? Det utvecklingsarbete som Ibn Rushd gör där är intressant för hela sektorn, säger Maria Graner.

Mänskliga rättigheter i Sverige i fokus för MR-dagarna i Göteborg

GÖTEBORG VAR VÄRD när Mänskliga rättighetsdagarna gick av stapeln i december 2021. Årets tema var Demokrati + mänskliga rättigheter = sant. MR-dagarna är ett folkbildningsarrangemang som stärker det demokratiska samtalet om vilket samhälle vi vill ha.

- Vi på Ibn Rushd är stolta över att vara medarrangörer till MR-dagarna, och är akut medvetna om att mänskliga rättigheter inte kan tas för givna i Sverige, säger Guled Abdullahi, pedagogisk utvecklare på Ibn Rushd som projektlett Ibn Rushds medverkan.

I 2021 års upplaga av MR-dagarnas program riktades strålkastarljuset mot villkoren för mänskliga rättigheter globalt, så väl som lokalt. Ibn Rushd deltog med flera aktiviteter och storsatsade på personal i monterbåset som besökare kunde rycka tag i för personliga samtal om folkbildningens syfte och möjligheter.

Bland annat ställde Ibn Rushd ut på det så kallade Demokratitorget med projektet Haffla demokrati där

deltagarna själva kan mingla och bidra med sina berättelser om yttrandefrihet genom att rita och skriva på en fem meter lång griffeltavla.

Ibn Rushd arrangerade även två seminariepunkter. Seminariet Inkluderande demokrati var ett seminarium om vem som får delta i vår demokrati och hur mänskliga rättighetsaktivister med minoritetstillhörighet i allt större utsträckning utesluts från demokratin. I samtalet möttes aktivister och organisationer som utsatts för så kallad extremisering, en process där personer stämplas som extremister utan saklig grund, och hindras från att delta i samhällsdebatten och det offentliga rummet på olika sätt. Det begränsar både det demokratiska utrymmet för både individen och samhället i stort.

Det andra seminariet, Civilsamhällets krympande utrymme, samarrangerades med Antidiskrimineringsbyrån Väst och handlade om de lokala förutsättningarna för minoriteter i Göteborg. I samtalet deltog representanter från funkisrörelsen, romska folkrörelsen och Ibn Rushd som lyfte fram flera kommunala utmaningar och möjligheter för att stärka arbetet för minoriteters mänskliga rättigheter. Malin Novén, distriktschef för Ibn Rushd Västra och Södra deltog i panelen och lyfte bland annat folkbildningens roll som mötesplats för dialog och relationsbygge med det offentliga.

- Kommuner behöver vara lyhörda till sitt lokala civilsamhälle. För man inte en dialog idag och är man inte beredd att ta tag i, eller ens se, sina egna strukturella hinder, så kommer man inte kunna fortsätta säga att man är en kommun som jobbar i linje med de mänskliga rättigheterna, säger Guled Abdullahi.

Haffla demokrati - unga utforskar yttrandefrihet i Tik-tok-tävling

Yttrandefriheten är ett centralt element och en grundläggande rättighet i ett demokratiskt samhälle. Alla ska ha kunskap om sina rättigheter och om demokrati. Det är en viktig förutsättning för att hålla rättigheterna och vår demokrati vid liv.

Haffla demokrati är en folkbildande insats från Ibn Rushd där unga själva fått uttrycka sig om yttrandefrihet och bidra till demokratibygget.

Haffla demokrati genomfördes som en tävling riktad till unga på högstadiet och gymnasiet som kunde tävla med din skolklass eller en förening med Tik-tok-fil-

mer om yttrandefrihet som publicerades på projektets webbplats. En jury bedömde alla bidrag och korade vinnarna.

Projektet syftade till att öka kunskapen om demokrati och vara en bidragande faktor till att öka individens förutsättningar att fritt kunna göra egna associationer till begreppet demokrati. Det i sin tur kan mynna ut i att yttrandefrihetens värde stärks och att demokratin hålls levande. Tävlingen arrangerades av Ibn Rushd inom det folkbildningsgemensamma initiativet #ViMåstePrata.

Digital utställning: nyanlända om demokrati

Konst- och demokratiprojektet "100 år av demokrati" har bedrivits av Ibn Rushds distrikt Norra med stöd från Folkbildningsrådet och inom ramen för det folkbildningsgemensamma initiativet #ViMåstePrata. I projektet jobbade Ibn Rushd med en grupp nyanlända med syfte att folkbilda om demokratin och producera en egen utställning.

Vi har anordnat studieträffar där vi reflekterade om demokratin i Sverige, men också i olika delar av världen. Parallellt med det har deltagarna jobbat med egna kreativa uttryck om vad demokratin betyder för dem. De har jobbat med nedskrivna texter, samt målningar både i grupp och individuellt.

Resultatet av projektet presenterades i en utställning i Ibn Rushds lokaler i Sundsvall, i Ibn Rushds digitala kanaler samt i ett häfte.

Här är några reflektioner och dikter om demokrati från deltagarna.

"Demokrati för mig betyder rättvisa. Att alla ska få vara med och bestämma. Att man får ha olika åsikter och tycka vad man vill."

- Abdulrahman, 14 år

Demokrati är som en blomma. Den måste vattnas, annars dör den. Den måste få solljus, annars dör den. Den måste få luft, annars dör den. När blomman är fullväxt är den vacker och skapar glädje.

- Dikt av Modi, 24 år

"Demokrati betyder ett slag av frihet och att jag är, finns och att min röst kan nå myndigheterna att göra något viktigt."

- Lamia, 33 år.

Banati – forum för jämställdhet

Banati är Ibn Rushds forum för jämställdhet. Under 2021 har Ibn Rushd inom ramen för Banati genomfört workshoppar som del av ett forskningsprojekt om islamofobi och genus som drivs av Mehek Muftee på Centrum för mångvetenskaplig forskning om rasism.

Workshopparna är även en del av Ibn Rushds satsning på att lyfta kvinnorrättsfrågor inom det muslimska civilsamhället. Syftet är att skapa ett tryggt forum

där deltagarna kan samtala och dela med sig av sina erfarenheter och perspektiv.

Under workshoppen gavs också möjligheter till att utveckla studiecirkel, bokcirkel och fortsatta seminarier hos Ibn Rushd. Allt beroende på vad deltagarna själva önskar. Målet med workshopparna är också att kunna använda samtalen som underlag för ökad kunskap om muslimska kvinnors erfarenheter och perspektiv kring islamofobi och kvinnorrättsfrågor.

Digital ramadan

Eftersom covidpandemin satte stopp för att träffas i större sammanhang under fastemånaden ramadan gjorde Ibn Rushd Digital ramadan som en särskild satsning för att erbjuda ett pandemi-säkert alternativ för gemenskap under fastemånaden.

Under de tio sista dagarna i ramadan sände Ibn Rushd ett avsnitt i ramadanprogrammet varje dag med ett nytt tema och ny gäst varje dag. Digital ramadan är ett sätt att lära mer om vad ramadan är för något,

vad traditionen betyder och hitta inspiration i några av deltagarnas berättelser.

Malmö stad stod som värd för Digital ramadan. Under vanliga år är Malmö stad med och arrangerar ett stort eid-firande i Folkets park i Malmö (något som görs med brett politiskt stöd). Eftersom pandemin satte stopp för stora gemensamma firanden valde staden att rikta om stödet till det digitala ramadanprogrammet.

Fakta om ramadan:

Under fastemånaden ramadan fastar friska, vuxna praktiserande muslimer fastar under dygnets ljusa timmar. Ramadan avslutas med högtiden Eid al-fitr som varar i tre dagar. 2021 inföll ramadan mellan den 12 april och 12 maj.

Att fasta under ramadan är en av islams fem pelare, och en religiös plikt. Syftet med fastan är en rening för kropp och själ, och ett tillfälle att känna solidaritet med världens fattiga genom att uppleva hunger och törst. Eid är de enda dagarna under året då det är förbjudet att fasta i islam.

Nya stadgar för Ibn Rushd

Förbundsstämman 2021 antog nya stadgar för Ibn Rushd, och våra distrikt. De nya stadgarna har tagits fram efter en omfattande interdemokratisk process där alla distriktens förtroendevalda har varit involverade. Dessutom har förslaget till nya stadgar genomgått en omfattande genomlysning av jurister på revisionsbyrån PWC.

Bland förändringarna i stadgarna ingick bland annat frågan om fördelningen av förbundets kvarstående medel vid en eventuell nedläggning av förbundet. Nu är det stämman som beslutar om detta, om det i framtiden skulle behöva bli aktuellt. Under 2021 hölls även en extrastämma som godkände förslaget till de nya stadgarna. Därmed är stadgarna formellt antagna.

Kvalitetsarbete

Ibn Rushd tar kvalitetsarbetet på stort allvar med rutiner som börjar redan i när studiecirkel och annan verksamhet planeras, och fortsätter långt efter verksamhetens genomförande i form av utvärderingar och förbättringsåtgärder. I många fall ställer vi högre interna kvalitetskrav än vad våra bidragsgivare kräver. Här är några nedslag i vårt kvalitetsarbete under 2021.

Löpande kontroll och kvalitetsgranskning

För att känna oss säkra och trygga med att vi levererar bra folkbildning kontrollerar vi stora volymer.

Parallellt med de kontroller som Folkbildningsrådet kräver följs distriktets etikarbete upp och lokala projekt granskas så att de lever upp till såväl Ibn Rushds värdegrund och kvalitetskrav som till bidragsgivarnas krav.

Detta gör vi för att kunna känna oss säkra på att vi levererar bra folkbildningsverksamhet och för att vi ständigt vill förbättra oss. Om vi upptäcker att en aktivitet inte uppfyller kraven på bra folkbildningsverksamhet stryks den ur våra system och rapporteras inte in som bidragsgrundande. Vi gör också utvecklingsplaner för att förebygga uppkomsten av brister framöver.

Under 2021 har vi haft särskilt fokus på att utveckla arbetet med löpande dokumentation av arbetet med verksamheten (planering, möten, verksamhetsbesök, uppföljning med ledare etc.). Att strukturera upp och jobba mer systematiskt med löpande dokumentation har varit ett pågående arbete sedan den större kontrollen av 2017–2019 års verksamhet som genomfördes under 2020. Distrikten har arbetat medvetet med detta och det löpande arbetet med verksamheten kan nu följas tydligare än tidigare. Stärkta rutiner för löpande dokumentation bidrar till ett mer systematiskt kvalitetsarbete och möjliggör en mer kvalitativ uppföljning och kontroll.

Särskild internkontroll

Förutom dagliga kvalitetssäkringar, rimlighetskontroller och riskanalyser under och efter genomförda verksamheter inom alla våra sex distrikt genomför vi också en särskild internkontroll. Kontrollen baseras bland annat

på urval av rapporteringsdata, telefonintervjuer samt granskning av ekonomiska underlag men även baseras på dataurval från det studieförbundsgemensamma IT-systemet PowerBI som gör det möjligt att samköra statistik och upptäcka dubbelrapporteringar.

Utökad särskild kontroll av 2020 års verksamhet

Under året har Folkbildningsrådet begärt en särskild utvidgad kontroll av all verksamhet i samtliga studieförbund som skedde under verksamhetsåret 2020. En motsvarande utvidgad kontroll för verksamhetsåren 2017–2019 genomfördes under 2020. All verksamhet har kontrollerats utifrån kvalitetsparametrar och riskfaktorer som Folkbildningsrådet slagit fast. Verksamhet som har brister i rapportering eller genomförande stryks ur statistiken, som ligger till grund för fördelning av statsbidrag kommande år. För Ibn Rushds del klarade i stort sett all verksamhet denna hårda granskning. Endast 1,5 procent av de rapporterade studietimmarna 2020 justerades.

Granskningen visar överlag på en kvalitativ verksamhet som följer villkor och riktlinjer och Ibn Rushds målsättningar. Den visar också på positiva effekter av de åtgärder som vidtagits av studieförbunden för att komma åt problematiken med dubbelbokningar. I några verksamheter identifierades kvalitativa brister som leder till justeringar. Totalt justerades 2 996 studietimmar och 41 arrangemang för år 2020 inom arrangemangstyp 1, vilket motsvarar 1,5 procent av studietimmarerna och 0,9 procent av arrangemangen som rapporterats för verksamhetsåret inom arrangemangstypen. 185 unika deltagare justerades vilket motsvarar 2,5 procent av de unika deltagare som rapporterats i verksamheten under 2020. Majoriteten av justeringarna görs på grund av dubbelbokningar med andra studieförbund. Den främsta orsaken identifieras som slarv i närvarorapporteringen. Analysen visar på att inget systematiskt fusk identifierats.

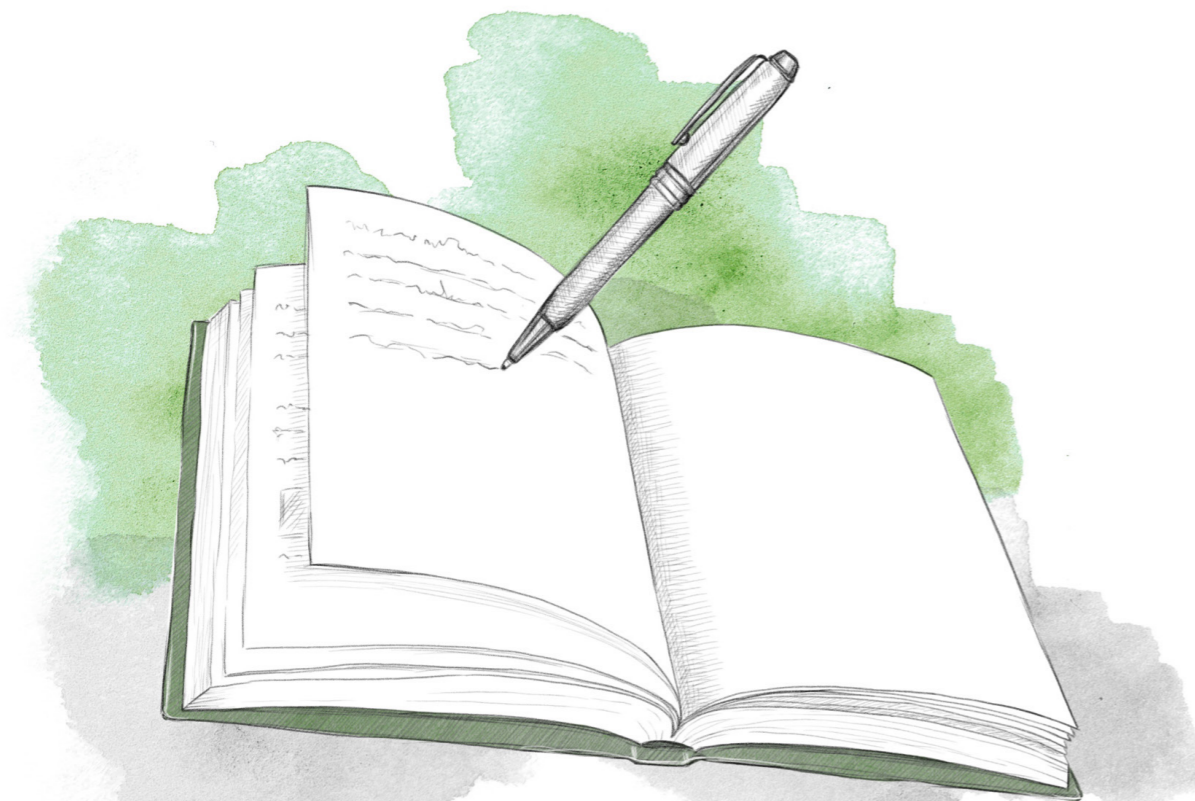

Illustration: Madelen Lindgren, MADEbyLEN

Det är alltså viktigt att komma ihåg att upptäcka fel och brister kan handla om administrativa fel av liten art, till exempel felskrivningar av deltagares personnummer, fel i tidsrapportering etc., snarare än medveten felrapportering. Men principen är alltid att ta det säkra före det osäkra och stryka verksamhet som fastnar i kontrollerna.

För att minska risken för att den mänskliga faktorn orsakar onödiga dubbelrapporteringar eller andra fel har Ibn Rushd lagt extra stort fokus på tydligare närvarorapportering och även löpande rapportering i utbildningen av cirkelledare.

Löpande kontroller av dubbelrapporteringar genom digitalt verktyg

Under 2020 infördes ett nytt verktyg som gör det möjligt att samköra rapporteringsstatistik från olika studieförbund. Verktöget gör det möjligt att upptäcka eventuella dubbelbokningar där samma person, eller samma lokal, under samma tidsperiod finns i mer än ett studieförbunds rapporterade verksamhet. Tidigare kunde detta bara upptäckas genom manuell

jämförelse, som krävde mycket tid i anspråk. Under 2021 har användningen av verktyget, PowerBI, ökat. Studieförbunden samkör nu statistik från pågående rapporteringsflöde vilket gör det möjligt att upptäcka dubbelbokningar i tidigt stadium, innan den aktuella verksamheten slutrapporteras.

Bank-id i all digital rapportering

Digital rapportering av folkbildningsverksamhet sker via en e-tjänst som är kopplad direkt till studieförbundens gemensamma rapporteringssystem Gustav. Under 2021 pågick arbete med att göra organisationen redo för att ledare ska signera med Bank-id, något som från 2022 är gemensam standard för studieförbunden.

Att öka andelen digital rapportering (istället för papperslistor) är ett gemensamt mål för studieförbunden. Men det är inte ett självändamål att allt måste rapporteras digitalt. Avvägningar behöver göras. Det är viktigt att ha respekt för att det finns digitala klyftor i samhället, så att teknikovana inte stängs ute från folkbildningen.

Folkbildningsrådet förändrar sitt uppföljningsarbete

Under 2021 har Ibn Rushd och andra studieförbund förberett sig för förändringar i Folkbildningsrådets uppföljningsarbete. Från och med 2022 ska alla studieförbund rapportera in alla former av avvikelser till Folkbildningsrådet löpande, redan innan studieförbundet har gjort en utredning av ärendet. Detta är del i Folkbildningsrådets nya och mer proaktiva uppföljningsarbete där de ska följa upp verksamheten i folkbildningsorganisationer löpande, och inte som tidigare först i efterhand. Folkbildningsrådet har också en ny portal där alla studieförbund rapporterar sina ärenden.

Det minskar en tidigare risk för osäkerhet när ärenden skickats in via e-post om dokumentationen skickats till alla som ska ha dem. Folkbildningsrådet har också satt en tydlig gräns för antalet studiecirkeltimmar per år för en enskild deltagare. Gränsen är 420 cirkeltimmar om året. De nya åtgärderna är del av Folkbildningsrådets 18-punktsprogram för stärkt uppföljning och kontroll som presenterades för regeringen under 2021. Ibn Rushds bedömning är att vi står väl rustade inför den här förändringen och att den kommer att pusha oss att bli än mer strukturerade i kvalitetskontroll och förbättringsarbete.

Verksamheten i siffror

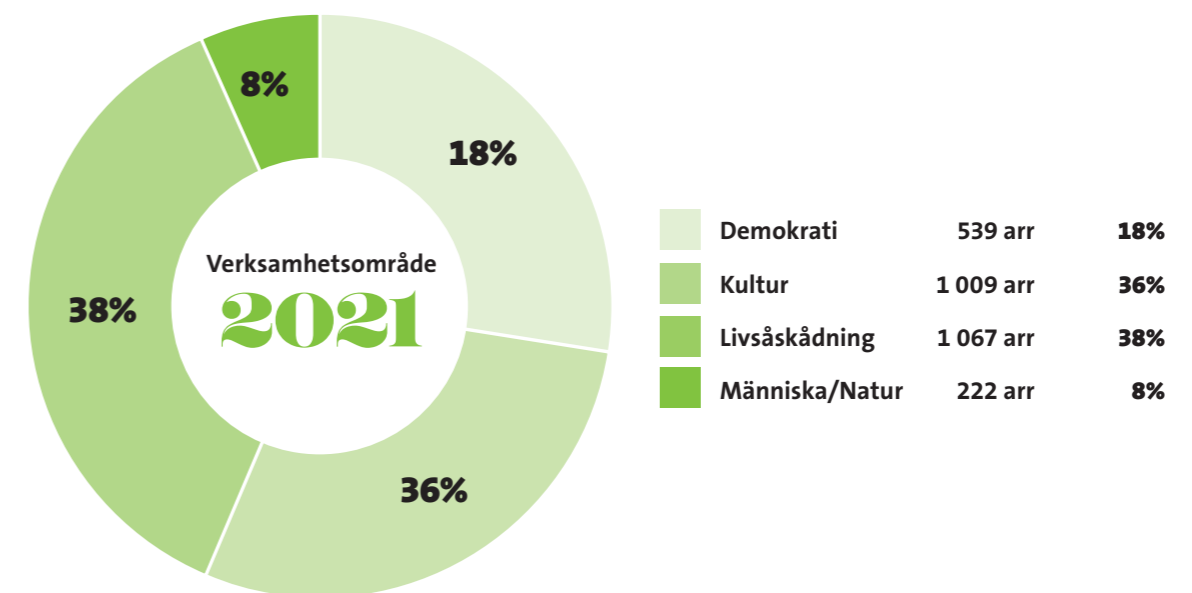
2021

Verksamhets- områden och verksamhetsformer

Folkbildningen har tre verksamhetsformer som definieras av Folkbildningsrådet: studiecirkel, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet. Så här fördelade sig verksamheten hos Ibn Rushd under 2021:

FOLKBILDNINGSVERKSAMHET per verksamhetsform	Arr	Tim	Unika delt. FBR/SCB	Unika delt. Gustav
Totalt	2 789	138 531	6 165	6 244
Studiecirkel	1 643	123 414	4 744	4 805
Kulturprogram	782	-	-	-
Annan folkbildningsverksamhet	364	15 117	1 665	1 686

FOLKBILDNINGSVERKSAMHET per verksamhetsområde (antal arr/procent)

Diagrammet visar fördelningen av Ibn Rushds arrangemang sett till våra huvudsakliga verksamhetsområden.

FOLKBILDNINGSVERKSAMHET per verksamhetsområde	SlutArr	SlutTim
DEMOKRATI	539	32 491
Integration och utanförskap	116	6 920
Internationellt arbete	3	0
Islamofobi och rasism	4	6
Jämställdhet	48	2 180
Ledarskapsutveckling	94	6 871
Mot våldbejakande extremism	3	0
Nyanlända	6	1 332
Organisering	18	666
Påverkansarbete och opinionsbildning	52	1 740
Samhällskunskap	195	12 776
KULTUR	1 009	55 417
Arabiska	515	31 819
Film och teater	15	228
Konst och musik	98	2 600
Litteratur	59	4 123
Matlagningskultur	26	2 169
Muslimska högtider och firanden	107	216
Svenska	78	4 975
Övriga språk	111	9 287
LIVSÅSKÅDNING	1 067	41 728
Folkbildning om islam	809	26 285
Interreligiösa möten	11	368
Stärka den svenska muslimska identiteten	245	15 075
Utbildningar av imamer och folkbildare om islam	2	0
MÄNNISKA/NATUR	222	12 014
Digital tillgänglighet	38	1 979
Ekologisk produktion	3	168
Folkhälsa	101	5 723
Funktionsvariation och tillgänglighet	1	0
Miljö	19	888
Naturvetenskap	59	3 244
Validering	1	12

Tabellen visar fördelningen av Ibn Rushds arrangemang sett till våra huvudsakliga verksamhetsområden.

Ämne

Tabellen utgår från Folkbildningsrådets ämnesindelning. Ett och samma arrangemang kan vara kopplat till flera olika ämnen i denna tabell. Eftersom en stor del av folkbildningen utgörs av verksamhet inom humaniora, språk och konst tar vi en närmare titt på vad som händer på det området hos Ibn Rushd.

FOLKBILDNINGSVERKSAMHET per ämnesindelning	Arr	Tim	Deltagare män	Deltagare kvinnor
Allmän utbildning	45	1435	741	447
Humaniora, språk och konst	2 074	98 817	23 435	11 611
Hälso- och sjukvård samt social omsorg	148	6 727	1 636	705
Naturvetenskap, matematik och data	105	7 731	750	340
Okänd - övriga ämnen	5	9	70	16
Pedagogik och ledarutbildning	68	2 291	530	262
Samhälls- och beteendevetenskap, juridik, handel, administration	264	15 904	3 283	1 585
Teknik	34	2 324	301	185
Tjänster	46	3 293	343	210
Totalt	2 788	13 8531	31 089	15 361

FÖRDJUPNING: Humaniora, språk och konst	Studiecirklar	Tim	Deltagare män	Deltagare kvinnor
Bild- och formkonst	5	123	46	32
Formgivning	2	326	18	6
Främmande språk	614	42 086	4 205	1 994
Historia och arkeologi	90	5 601	839	380
Konsthantverk	28	857	246	194
Livsåskådning, filosofi och logik	138	7 953	1 584	692
Medieproduktion (grafisk formgivning)	4	216	54	28
Musik, dans och dramatik	95	1 700	3 088	1 840
Religion	1 001	34 161	12 546	6 059
Svenska och litteraturkunskap (även hemspråk)	97	5 794	809	386
Total	2 074	98 817	23 435	11 611

Samarbeten

En stor del av Ibn Rushds verksamhet sker i samarbete med våra medlems- och samarbetsorganisationer.

STUDIECIRKELVERKSAMHET med medlemsorganisationer	Arr	Tim	Delt.	Delt.	KP
				Varav kvinnor	
Eritreanskt Kulturforum	-	-	-	-	-
FIFS, Förenade Islamiska Föreningar i Sverige	289	19 630	1 769	886	146
IFIS, Islamiska Förbundet i Sverige	127	10 259	823	415	63
Islamic Relief	-	-	-	-	-
Islamiska Shia Samfundet i Sverige	114	7 010	986	424	77
Lokala medlemsorganisationer	613	38 546	4 191	2 141	185
Totalt	1 143	75 445	7 769	3 866	471

”I dagsläget har Ibn Rushd fem medlemsorganisationer på nationell nivå”

STUDIECIRKELVERKSAMHET med lokala samverkanspartners	Arr	Tim	Delt.	Delt.	KP
				Varav kvinnor	
Totalt	418	45 444	2 689	1 032	269

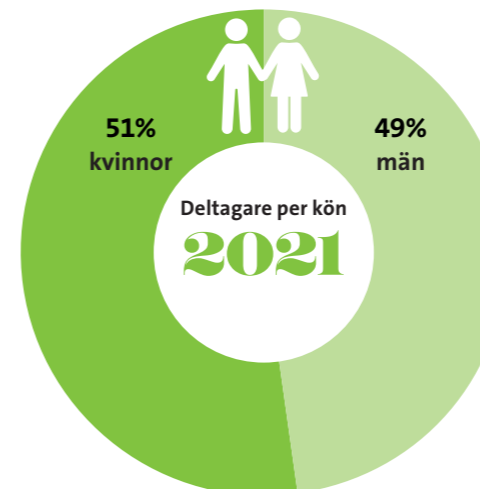
STUDIECIRKELVERKSAMHET egen öppen	Arr	Tim	Delt.	Delt.	KP
				Varav kvinnor	
Ibn Rushd GSU	37	1 025	291	267	13
Ibn Rushd Mitt	3	54	18	10	1
Ibn Rushd Norra	24	586	141	72	2
Ibn Rushd Södra	6	204	34	21	13
Ibn Rushd Västra	11	626	75	22	10
Ibn Rushd Östra	1	30	10	1	3
Totalt	82	2 525	569	393	42

Deltagare

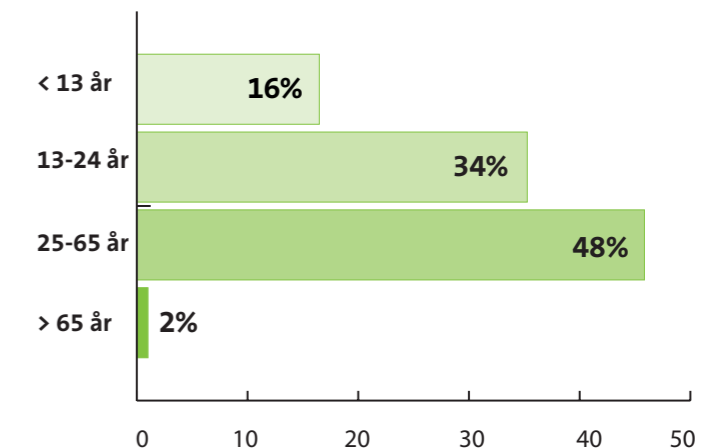
Här berättar vi mer om dem som deltog i Ibn Rushds ordinarie folkbildningsverksamhet under 2021.

DELTAGARFÖRDELNING PER KÖN i folkbildningsverksamheten	Män unika	Kvinnor unika	Summa
Studiecirkel	2 429	2 315	4 744
Annan folkbildningsverksamhet	761	904	1 665
Totalt	3 090	3 075	6 165

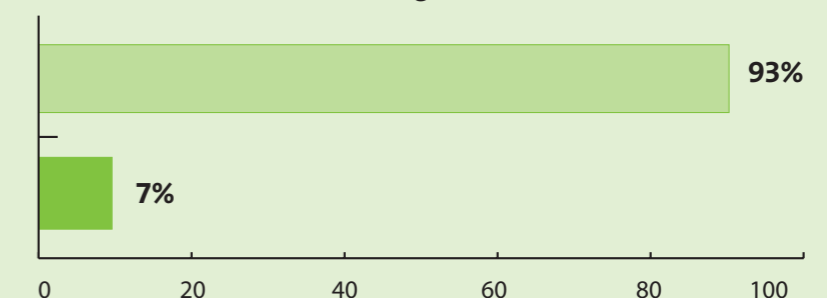
DELTAGARFÖRDELNING PER KÖN i folkbildningsverksamheten	Män totala	Kvinnor totala	Summa
Studiecirkel	5 736	5 291	11 027
Annan folkbildningsverksamhet	1 422	1 690	3 112
Totalt	7 158	6 981	14 139

DELTAGARFÖRDELNING PER ÅLDERSGRUPP
i folkbildningsverksamheten

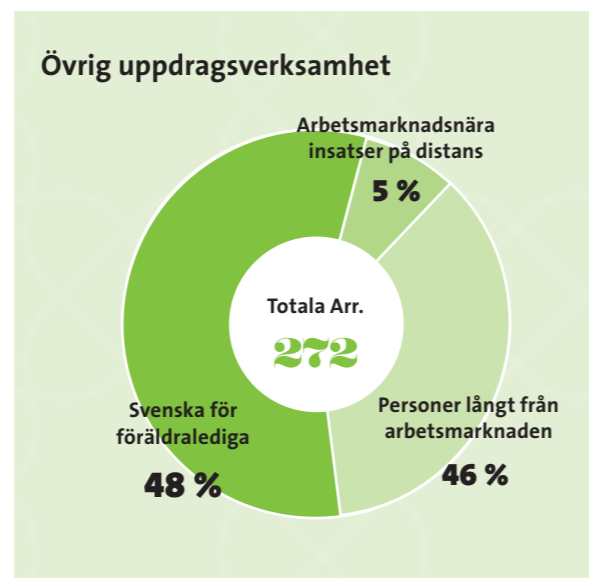
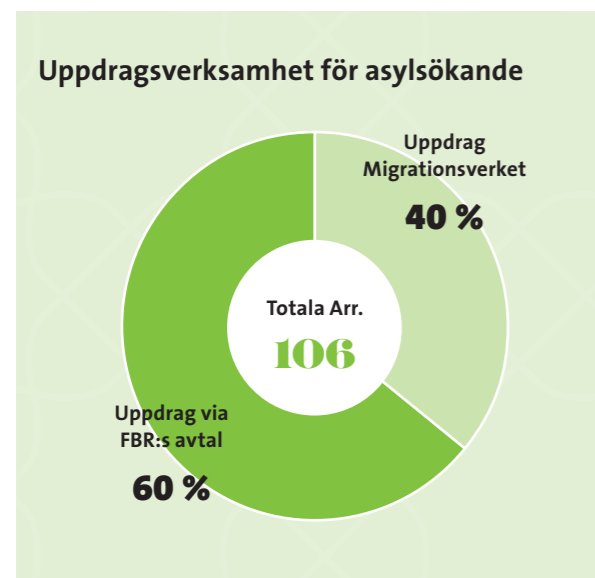
ANDEL KORTTIDSUTBILDADE DELTAGARE i folkbildningsverksamheten

Uppdrags- verksamhet

Vardagssvenska och Svenska från dag ett är två olika satsningar som riktar sig till asylsökande, samt till personer som fått uppehållstillstånd men bor kvar i Migrationsverkets boenden. Under 2021 genomförde Ibn Rushd 106 arrangemang inom ramen för dessa satsningar. I den övriga uppdragsverksamheten genomfördes 272 arrangemang.

UPPDRAGSVERKSAMHET FÖR ASYLSÖKANDE	Arr. Antal	Tim	Deltagare Gustav
Uppdrag via FBR:s avtal (Svenska från dag ett)	64	1 326	311
Uppdrag Migrationsverket (Vardagssvenska)	42	1 712	301
Totalt	106	3 038	612

ÖVRIG UPPDRAGSVERKSAMHET	Arr. Antal	Tim	Deltagare Gustav
Svenska för föräldralediga	131	2 943	538
Arbetsmarknadsnära insatser på distans	14	581	137
Personer långt från arbetsmarknaden	127	5 260	1 056
Totalt	272	8 784	1 731

Ekonomisk sammanställning

Studieförbundet Ibn Rushd består av flera juridiska personer, som var och en har en egen årsredovisning. Här följer en kort ekonomisk sammanställning för hela studieförbundet.

BALANSRÄKNING FÖR HELA STUDIEFÖRBUNDET	2021.01.01 - 2021.12.31	2020.01.01 -2020.12.31
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	-	-
Materiella anläggningstillgångar	-	-
Inventarier, verktyg och installationer	-	0
Finansiella anläggningstillgångar	-	0
Andelar i intresseföretag och övriga långfristiga fordringar	337 700	337 700
Summa anläggningstillgångar	337 700	337 700
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar	-	0
Kundfordringar	18 660	307 865
Fordringar hos intresseföretag	0	0
Övriga fordringar	13 315 514	8 509 532
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	671 671	1 468 415
Summa kortfristiga fordringar	14 005 845	10 285 812
Kassa och bank	2 594 936	1 381 800
Summa omsättningstillgångar	16 600 781	11 667 612
Summa tillgångar	16 938 481	12 005 312
Eget kapital och skulder		
Eget kapital		
Fritt eget kapital	0	0
Balanserad vinst eller förlust	1 437 748	2 791 337
Årets resultat	7 117 997	-1 353 589
Summa eget kapital	8 555 745	1 437 748
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	830 127	1 455 167
Övriga skulder	3 266 022	5 834 313
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 286 587	3 278 084
Summa kortfristiga skulder	8 382 736	10 567 564
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	16 938 481	12 005 312

RESULTATRÄKNING FÖR HELA STUDIEFÖRBUNDET		
	2021.12.31	2020.12.31
Rörelsens intäkter		
Medlemsintäkter	7 500	9 000
Erållna bidrag och övriga intäkter	50 435 764	49 513 422
Rörelsens kostnader		
Kostnader för utbildning och utveckling av verksamheten	-2 775 998	-4 556 469
Förmedlade bidrag	-	0
Övriga externa kostnader	-14 037 472	-13 940 242
Personalkostnader	-25 793 390	-34 885 551
Avskrivningar inventarier	0	0
Rörelseresultat	7 836 404	-3 859 840
Resultat från finansiella poster		
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	-357 111	-1 045 000
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	961	-76
Räntekostnader	-15 959	-3 496
Resultat efter finansiella poster	7 464 295	-4 908 412
Resultat före skatt		
ÅRETS RESULTAT	7 464 295	-4 908 412

DISTRIKTENS RESULTAT				
	2021.12.31	2020.12.31	2021.12.31	2020.12.31
Distrikt Norra				
Totala intäkter	5 494 440	4 432 867	Totala intäkter	7 532 143
Totala kostnader	-3 840 397	-4 351 113	Totala kostnader	-6 506 961
ÅRETS RESULTAT	1 654 043	81 754	ÅRETS RESULTAT	1 025 182
Distrikt Västra				
Distrikt Södra				
Totala intäkter	4 604 879	3 653 055	Totala intäkter	5 628 656
Totala kostnader	-3 186 711	-5 110 463	Totala kostnader	-4 520 197
ÅRETS RESULTAT	1 418 168	-1 457 408	ÅRETS RESULTAT	1 108 459
Distrikt Östra				
Distrikt Gotland, Stockholm, Uppsala				
Totala intäkter	5 449 665	5 663 662	Totala intäkter	4 443 411
Totala kostnader	-4 007 498	-5 117 310	Totala kostnader	-3 973 433
ÅRETS RESULTAT	1 442 167	546 352	ÅRETS RESULTAT	469 978
			ÅRETS RESULTAT	553 933

IBN RUSHD
STUDIEFÖRBUND